

Mathijs Deen
DE DUIKER

ALFABET UITGEVERS

2023

Dank aan het museum Tromp's Huys op Vlieland, dat de auteur in februari 2021 als artist in residence onderdak bood in het oude atelier van Betzy Akersloot, waar hij dit boek in alle rust heeft kunnen afschrijven.

Copyright © 2023 Mathijs Deen
Omslagontwerp bij Barbara
Omslagbeeld © Julyan Rawlings / Bridgeman Images
Auteursfoto Peter Arno Broer
Kaart Peter Palm, Berlijn

ISBN 978 90 213 4115 6
NUR 305

alfabetuitgevers.nl

Alfabet Uitgevers vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van dit boek is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personages, gebeurtenissen, plaatsen en entiteiten zoals ze in dit verhaal voorkomen zijn fictief.

*Wraak is mank
Ze komt langzaam
Maar ze komt*

Victor Hugo

dinsdag

Proloog

Het is nog donker als Jan Matz met zijn sportvisboot Skua de haven van Wyk op Föhr uit vaart en koers zet naar open zee. Hij is uitgevaren om zijn zoon Johnny tussen tien en halfelf op te pikken in Wilhelmshaven, en het is zelfs voor zijn snelle boot vier uur varen als alles meezit, ook als de zee zo glad is als nu. Het is zes uur, een dinsdagochtend begin november, en hij heeft nog uren duisternis voor de boeg. Maar het is zo goed als windstil en helder. Een bijna volle maan staat laag in het westen, en het licht van de vuurtorens reikt ver.

Jan Matz heeft de verwarming aangezet en een mok hete koffie ingeschonken. De geur vult de stuurhut, die als een klein huisje voor op de boot staat, de ruiten beslaan een beetje. Op het visdek achter hem staan een paar jerrycans met benzine. Als hij vier uur lang vol gas over zee vaart, zal hij in Wilhelmshaven de tank bij moeten vullen om weer terug te kunnen komen op Föhr. Als zijn zoon is opgestapt zal hij de benzine aanvullen en meteen weer uitvaren. Johnny kan dan, zodra ze het zeegat uit zijn en de vuurtoren Alte Weser opzij hebben, het roer overnemen om het eerste uur van de rechte oversteek terug naar de kaap van Amrum te maken.

13° jongen, je weet het.

Het is al de zesde keer dat hij hem zo met de boot uit Wilhelmshaven ophaalt en er is tussen hen een ritueel ontstaan waar hij naar uitkijkt nu hij in het donker de zee op vaart. Als Johnny buiten Wilhelmshaven het roer van hem overneemt en de gashendels naar voren duwt, zal hij voor beiden de vooraf klaarge maakte broodjes met roerei en spek uit zijn tas halen, de tweede thermosfles met koffie openen, eerst voor Johnny inschenken,

dan voor zichzelf. Dan maakt hij het zich gemakkelijk op de stoel naast de deur en bonkend op de zeegang gaat het dan terug naar het Noord-Friese wad, weg van Wilhelmshaven, weg van het huis met het vroegere leven met zijn ex en de andere zoon, die ze van hem weghoudt als een fles drank, weg van alle gedoe. Hij zit dan schuin achter Johnny en kijkt naar hem, naar zijn achterhoofd, zijn schouders, zijn rug, op zoek naar de man die hij worden zal. Dan kijkt hij opzij naar de bakens en tonnen die voorbijkomen, naar de schepen in de Wesermonding.

Zo zal het gaan, daar is hij naar onderweg.

Maar nu is hij nog alleen in het donker. Het langsstrijkende licht van de vuurtoren van Amrum zet zijn bootje steeds even in een spookachtig licht. Hij vaart de ton in het Südergat voorbij en wendt de boeg naar Wilhelmshaven. Die eenzame, duistere oversteek boezemt hem angst in. Het is hem al meerdere malen overkomen dat hij, alleen op zee, dingen zag of hoorde die er niet konden zijn: het geluid van iemand die aan boord klimt, een doffe bonk tegen de onderkant van zijn boot, de deur van het stuurhuis die langzaam opengaat. Hij moet zich altijd ergens overheen zetten als hij de nacht in vaart. Goddank schijnt de maan, en over een paar uur komen de dageraad en het licht van de Alte Weser.

woensdag

1

De stuurman van de coaster Julie Ottersen, die met koolzaadolie onderweg is van Thyborøn naar Sandefjord, heeft niet gemerkt dat hij een boot heeft aangevaren. Het is vroeg in de avond van een druilerige woensdag en de duisternis is al gevallen over de Noordzee. De visboot die door de Julie Ottersen is geraakt, voerde geen licht en de stuurman was in beslag genomen door de bijwerkingen van zijn spijsvertering. De kok had visballen met puree gemaakt, het enige gerecht waar hij geen verweer tegen heeft. Hij had, na zijn eerste bord te hebben leeggeschraapt, een tweede bord gevraagd en gekregen. Het is nu ruim een uur na de maaltijd en hij is – de haven uit, de loods van boord, alleen op de brug – in een stil gevecht verwickeld met de nawerkingen van zijn gulzigheid. Heel rustig ademt hij in en uit en hij kijkt schuin over stuurboord naar het licht van de vuurtoren van Hanstholm dat in de verte als een ruitenwiser langs de nachtelijke hemel strijkt.

Het was maar een vage dreun, die aanvaring; een geluid dat niet tot zijn bewustzijn is doorgedrongen. En de anderen aan boord hebben ook niets gemerkt. De kapitein, die zijn vrouw mee aan boord heeft genomen, heeft zich met haar in zijn hut teruggetrokken, de matrozen zitten in de mess televisie te kijken. Alleen de kok, die in de gedweilde kombuis het snijblok staat te schuren, kijkt even op en luistert. Het was een zacht geluid, ver als een dichtgeduwde staldeur op een windstille avond, ergens aan de overkant van een weiland. De kok luistert, maar hoort niets bijzonders meer. Hij voelt ook niets aan de gang van het schip en concentreert zich weer op zijn snijblok.

Maar de Julie Ottersen heeft wel degelijk iets geraakt: een on-

bemande sportvisboot die door de vloedstroom langzaam langs de kust van Jutland naar het noorden wordt gedreven.

Het is een stevige boot, ruim tien meter lang, maar met een hoog vrijboord en een comfortabel stuurhuisje voorop. Ze stoot niet lek maar kapseist, schuurt even langs de Julie Ottersen en in de turbulentie van het schroefwater draait ze langzaam om, totdat ze met de kiel naar boven tot rust komt. Zo dobbert ze verder door de nacht.